

Dobrá zpráva: navštíví nás Svatý otec. Kardinál Jaime Ortega sdělil 13. března kubánskému lidu, že zemi navštíví papež Benedikt XVI. U televizních obrazovek seděli i katoličtí kněží a seminaristé.

FOTO ČTK/AP

Papežovo žehnání Kubě a její rozvracení

Na „ostrov svobody“ dnes přijíždí papež Benedikt XVI., kterého tu zřejmě nečeká euforické přivítání. Jeho předchůdce Jan Pavel II. síce na Kubě zanechal významnou stopu, k pádu Castrova režimu ale nepomohl.

EDUARD FREISLER
dopisovatel LN v USA

Když přijel k nám na ostrov, byla to jako návštěva anděla v pekle, řekla mi před pár lety Kubánka Aymé, která pochází z města Santiago de Cuba. Tato silně věřící žena hovořila o historické cestě papeže Jana Pavla II. na Kubu v roce 1998. Aymé při těchto slovech políbila malý stříbrný křížek vklíněný mezi bujnými prsy.

Křížek, který jí především na po-

čátku kubánské revoluce mohl přivést i do vězení. Kuba byla totiž až do 90. let striktně ateistický stát a jakékoliv náboženství bylo považováno za kontrarevoluci. Dnes na komunistickou Kubu přijíždí už druhý papež v historii. Návštěva Benedikta XVI. ale není očekávána s tak velkými nadějemi, jaké Kubánci vkládali do Jana Pavla II. Polského papeže totiž doprovázela pověst muže, který přispěl k pádu komunismu ve východní Evropě. K politickým reformám, či dokonce postupnému zhroutil Castrovy diktatury ale nedošlo.

Vítr změn

Karol Wojtyła alespoň na ostrově zažehl malou spirituální revoluci, jakou třeba bylo zavedení školní katolické výuky, která tu najednou začala o mysl kubánských dětí soupeřit s marxismem-leninismem. Fidel po nějakém čase katolickou výuku ze škol vypudil, katolická víra však na Kubě zapustila kořeny. A k radosti dětí se začaly opět slavit Vánoce, které byly těsně do příjezdu Jana Pavla běžným pracovním dnem. Papež se navíc odvážil Castro veřejně konfrontovat. Během

mamutí mše na náměstí Revoluce v centru Havany například davu lidí řekl, že „vítr změn vane, kde si zamane; nyní chce vát na Kubě“.

Pomyslný vítr na Kubě dnes vane, řídí ho ale Raúl Castro, který od Fidela oficiálně převzal moc na jaře roku 2008. Benedikt XVI., od něhož se žádná odbojná slova čekat nedají, uvidí zcela jinou Kubu, než jaká se nabízel zrakům Jana Pavla II. V zemi přibývá soukromých podnikatelů, z kdysi nepřátelského miamského exilu přijíždějí davy amerických Kubánců (s objemnými

dary pro své příbuzné a přátele, kteří tak mají dnes Vánoce několikrát ročně), na svobodu se dostaly desítky disidentů.

A díky předchůdci dnešního papeže katolíci nečelí plošnému teroru, na ostrově se pořádají mše a fungují tu katolické humanitární organizace. Ty na Kubu dostávají chybějící léky a potraviny, což ulehčuje velkému počtu Kubánců v jejich životech. Bratři Castrové tak mohou předejít vzpourě Kubánců, které by jinak bída možná dohnala k otevřené revoltě, tak jak se stalo v roce 1994.

Fidel a Raúl Castrovi ale vidí v příjezdu papeže podobně jako v roce 1998 jeden daleko důležitější politický cíl – papežova přítomnost na ostrově dává režimu legitimitu. Už jen svým příjezdem Svatý otec zemi svým způsobem žehná. Rada domácích disidentů se tak podepsala pod otevřený dopis papeži, v němž ho od cesty na ostrov zrazovala. Mezi signatáři byl i někdejší politický vězeň Jorge García Peréz, známý jako Antúnez. Jeho propuštění na svobodu žádal sám Jan Pavel II. Nestalo se tak, Antúnez opustil brány věznic až v roce 2007, a to po 17 letech...

Jiný dopis věnovaný papeži minulý týden otiskl list The Wall Street Journal. Autorem byl dnes možná nejvýznamnější disident Oscar Biscet, který před pěti lety dostal v nepřítomnosti od amerického prezidenta Bushe nejvyšší civilní americké vyznamenání – Prezidentskou medaili svobody. Biscet, který si odseděl 12 let, papeži popsal brutální podmínky Castrova vězení. Podle Bisceta jsou mnozí vězni s rukama za zády spoutáváni na nohou i rukou a v této pozici ponecháni někdy i 24 hodin. Bachaři vězně

rovněž svlékají do naha a bijí. „Vězni jsou měsíce drženi v celách bez ventilace, denního světla, pitné vody a sanitárního zařízení,“ napsal také Biscet.

Papež se zřejmě s žádným členem kubánské opozice nesetká, kubánské úřady se navíc zřejmě postarají o to, aby ti nejlásitější odpůrci režimu neměli šanci dostat se na veřejnost, policie je na dobu papežovy návštěvy zavře do vazby.

Významná část kubánské populace ale bude papeže následovat – už jen proto, že Svatý otec požehná patronce Kuby známé na ostrově jako Nuestra Señora de la Caredad. Její svatyně je umístěna v městečku Cobre ve východní části Kubu. U patronky, od jejíhož objevení právě uplynulo 400 let, se Kubánci modlí za zdraví, lepší ekonomickou situaci a štěstí. V davu se najdou nejen katolíci, nýbrž také vyznavači „pohanského rituálu“ Santerie i komunisti.

Nebude chybět ani Aymé, která si jistě nenechá ujít příležitost Benediktovi zamávat, v paměti ale ponechá obraz Jana Pavla, anděla, který řád Kubánců alespoň trochu ulevil a o něco více rozšířil jejich obzor.

Páteční odlet z Říma. Papež měl namířeno do Mexika a na Kubu. FOTO ČTK/AP

DISKUSE

Proti exekuci se lze bránit

O exekucích bylo již napsáno mnohé, mnohé z toho ovšem s exekucím zákonem či prováděcími předpisy nemá nic společného. Jaké jsou tedy skutečné možnosti obrany dlužníka proti (domněle) neoprávněné exekuci?

Exekuci lze nařídit jen pro vykonatelný exekuční titul; tím je většinou rozsudek, příp. usnesení či platební rozkaz. Pro zjednodušení budeme nadále hovořit o rozsudku. Vykonatelným rozsudkem je v zásadě rozsudek, který byl všem účastněným stranám doručen. Rozsudek však může být doručen i tzv. fikcí po uplynutí úložní doby; k vyznačení vykonatelnosti tedy není nutné, aby si účastník rozsudek fyzicky vyzvedl a skutečně se s ním seznámil, proto je třeba, aby si každý pravidelně vyzvedával všechny zásilky.

Rozsudek musí být každému účastníkovi zaslán na správnou do-

ručovací adresu. Dnes je takovou adresou v zásadě adresa trvalého pobytu, pokud soudy nesdělil adresu jinou. Jestliže má účastník datovou schránku, soud mu doručuje do této schránky. Způsob, jakým soud doručuje zásilky, se však novelami občanského soudního řádu mění, je tedy třeba věnovat pozornost tomu, kdy došlo k vydání rozsudku a podle jakého klíče měl být rozsudek v té době doručován. Rozsudek, který byl doručen nesprávně, není vykonatelný, a tudíž by podle něj neměla být exekuce nařízena. Není pravdivý často tradovaný názor, že doručení prostřednictvím pošty účastníkovi, který má datovou schránku, je správné a účastník se proti němu nemá možnost ohradit.

Usnesení o nařízení exekuce

Exekuce je nařízena na základě návrhu věřitele, který doloží vykonatelný exekuční titul. Věřitel neprokazuje,

že dlužník dluh neuhradil, takže exekuce může být nařízena, i když dluh byl již uhrazen. Soud při nařízení exekuce zkoumá pouze to, zda je rozsudek vykonatelný, a to většinou pouze z tzv. doložky právní moci a vykonatelnosti (razítka na první straně rozsudku). Ta je vyznačena na základě pokynu soudce, který by měl ze soudního spisu zkontrolovat, zda byl rozsudek doručován správně, a z toho odvodit datum právní moci a vykonatelnosti. Může se však stát, že soudní úředník doručí rozsudek nesprávně a soudce chybně vyznačí právní moc a vykonatelnost rozsudku; taková chyba však může být napravena (viz níže).

Při nařízení exekuce soud většinou nemá k dispozici celý předchozí spis, a proto nemá možnost zjistit, jestli byl rozsudek doručován správně. V tom spoléhá na tzv. doložku právní moci a vykonatelnosti. Usnesení o nařízení exekuce doručuje

dlužníkovi (povinnému) soudní exekutor s exekučním příkazem často až po doručení jiným subjektům, například katastru nemovitostí nebo bankám. Může se tedy stát, že se povinný o exekuci dozví například ze zablokovaného bankovního účtu, nejde však v zásadě o protiprávní postup. Proti usnesení o nařízení exekuce je možné podat odvolání, a to do 15 dnů od doručení.

Důvody pro odvolání jsou omezené na tzv. důvody rozhodné pro nařízení exekuce. Takovým důvodem bude nejčastěji právě nedoručení rozsudku, resp. jeho nesprávné doručení. Pokud máte pocit, že byla proti vám nařízena exekuce, aniž byste obdrželi rozsudek, a přitom si vyzvedáte doporučenou poštu, doporučuji nahlédnout do předchozího soudního spisu, jehož výsledkem je právě onen rozsudek, a tak zjistit, kam byl rozsudek doručován a kdy. Jelikož jde o poměrně složitou pro-

blematiku, spíše by bylo vhodné obrátit se na advokáta.

Odvolacím důvodem naproti tomu není například fakt, že k úhradě došlo ještě před podáním návrhu na nařízení exekuce, promlčení, sociální či zdravotní situace dlužníka či jiný důvod typu ochoty dlužníka uhradit dluh dobrovolně.

Odvolání, nebo návrh na zastavení?

Co tedy může dlužník dělat, pokud byl dluh nebo jeho část uhrazen před podáním návrhu na nařízení exekuce či je dluh dle jeho názoru již promlčen? V takovém případě může podat k soudnímu exekutorovi návrh na zastavení exekuce. Současně je vhodné podat i návrh na odklad exekuce (může být obsažen i v návrhu na zastavení) z důvodu, že lze očekávat zastavení exekuce. Nepříjemná sociální či obdenná situace může být důvodem pro návrh

na odklad exekuce, který je třeba podat opět k soudnímu exekutorovi. Naproti tomu nedoručení rozsudku je odvolacím důvodem, nikoliv důvodem pro zastavení.

Podání odvolání neznamená, že dojde k uvolnění dlužníkovy majetku (například k odblokování bankovních účtů), nýbrž jen to, že exekuce není provedena (například stržením částek na bankovních účtech a zasláním na účet exekutora). Pokud odvolací soud dlužníkovi vyhoví, pak usnesení o nařízení exekuce nenabude právní moci a majetek dlužníka bude opět uvolněn, aby jej dlužník mohl používat dle svého rozhodnutí.

Jak vyplývá z výše uvedeného, ne každá exekuce je pro dlužníka tak beznadějná, jak se může jevit na počátku, je však třeba obezřetně volit další kroky a zejména využít svých práv, které právní předpisy dávají.

Michaela Balousová, advokátka